

ΑΠΟΚΡΥΦΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΞΑΡΙΑ

Πάντες οι μὴ τελείως ἄγευστοι ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας γνωρίζουσιν, ὅτι τὰ βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης δὲν εἶναι τὰ μόνα τῆς ἰδρύσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀπομνημονεύματα, ἀλλ' ἐξελέγησαν καὶ ἐκυρώθησαν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐκ πολλοῦ πλήθους Εὐαγγελίων, Ἀποκαλύψεων, Ἐπιστολῶν, Ἀποστολικῶν Πράξεων καὶ παντοίων ἄλλων ἱστορημάτων, περιληφθέντων μετὰ τὴν διαλογὴν ὑπὸ τὸ κοινὸν ὄνομα Ἀποκρύφων. Οὕτω λ. χ. πλὴν τῶν τεσσάρων κανονικῶν περιεσώθησαν ἢ μνημονεύονται τὰ εὐαγγέλια τοῦ ἁγ. Πέτρου, τοῦ ἁγ. Ἰακώβου, τοῦ ἁγ. Βαρθολομαίου, τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου, τοῦ Νικοδήμου, τοῦ Θωμᾶ Ἰσραηλῆτου, τοῦ ἁγ. Μαθθία, τῆς Μαρίας, τῆς Γεννήσεως, τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων, τῶν Ναζωραίων καὶ ἄλλα ἐν συνόλῳ τριάκοντα ἑννέα. Ἀποκαλύψεις λέγονται γράψαντες, πλὴν τοῦ ἁγ. Ἰωάννου, οἱ ἅγιοι Πέτρος, Παῦλος καὶ Θωμᾶς· πολὺ δὲ περισσώτεροι εἶναι οἱ συντάκται ἱστοριῶν τῶν ἀποστολικῶν πράξεων καὶ ἀπειράριθμοι τῶν πρώτων ὑπὲρ Χριστοῦ ἀληθειῶν αἰ ἀφηγήσεις. Ἡ τοιαύτη πληθώρα κειμένων ἐπέβαλε μὲν τὴν προτίμησιν καὶ κύρωσιν τῶν ἀξιολογωτέρων, ἄδικον ὅμως θὰ ἦτο νὰ συμπεράνη τις ἐκ ταύτης ὅτι ἀπεκήρυττεν ἡ Ἐκκλησία πάντα ἀνεξαιρέτως τὰ λοιπὰ. Ὑπὸ τὸν κοινὸν τῶ ὄντι καὶ κἄπως δυσώνυμον τίτλον Ἀποκρύφων συμπεριλαμβάνονται, πλὴν τῶν ἐπιβαρυνομένων δι' εἰδικῆς καταδικῆς ἐπὶ νοθεύσει ἢ κακοδοξίᾳ, πλεῖστα ἄλλα ἐπὶ πολλὴν μὲν χρόνον ἰσότημα τῶν κανονικῶν καὶ ἔπειτα κατ' οὐδὲν ἄλλο διακρινόμενα τούτων, παρὰ μόνον ὅτι ταῦτα μὲν ἀνεγινώσκοντο εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὰ δὲ ἀπόκρυφα ἀπέμειναν ἀνάγνωσμα οικιακόν. Τὰ ὀπίσθια τῶ ὄντι κυρωθέντα κείμενα οὐδόλως ἐξήρουν πρὸς κορεσμὸν τοῦ ἐκικρατοῦντος τότε θερμοῦ πόθου στενοτέρας οικειώσεως πρὸς τὰ πρόσωπα τοῦ εὐαγγελικοῦ δράματος καὶ τῆς περιεργείας τῶν πιστῶν νὰ γνωρίσωσι τὰς λεπτομερείας τοῦ βίου καὶ τοῦ θανάτου ἐκάστου τούτων. Τί λ. χ. ἔπραττεν ἰδὼ Ἰησοῦς κατὰ τοὺς παιδικούς; καὶ τῆς πρώτης νεότητος τοῦ; χρόνους; Τί ἀπέγειναν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἡ Μαρία, ἡ Μάρθα, ἡ Σαλόμη, ἢ Μαγδαληνὴ καὶ αἱ ἄλλαι ἱερὰ γυ-

ναῖκες, αἵτινες παρηκολούθουν αὐτῷ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ κηρύγματος μέχρι τοῦ Σταυροῦ; Ποῦ ἐδίδαξε, τίνα εἰδῶλα ἐκρήμνισε καὶ πῶς ἀπέθανεν ἕκαστος τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν συγχρόνων καὶ ἔπειτα μαρτύρων; Περὶ πάντων τούτων, τῶν μὴ θεωρουμένων τότε ὡς ἀσημάντων, ὀλίγιστα δυνάμενοι νὰ διδαχθῶσιν ἐκ τῶν ἐπισήμων βιβλίων, προσέτρεχον οἱ πιστοὶ εἰς τὰ ἀπόκρυφα, τῶν ὁποίων ἤϋξανε καθ' ἐκάστην ἢ διάδοσιν καὶ τὸ πλήθος. Καὶ ἀληθὲς μὲν εἶναι ὅτι δὲν συμφωνοῦσιν οἱ ὀρθοδόξως ἢ κριτικῶς θεολογοῦντες περὶ τῆς ἀξιοπιστίας τῶν ἐν τοῖς ἀποκρύφοις ἱστορουμένων γεγονότων, οὐδεὶς ὅμως δύναται ν' ἀρνηθῆ ὅτι εἰκονίζονται ἐν αὐτοῖς ἀκριβέστατα τὰ ἦθη, τὰ ἔθιμα, ὁ οικιακὸς βίος καὶ ἰδίως ἡ ψυχικὴ διάθεσις τῶν πρώτων Χριστιανῶν. Τὸ ἀμφισβητήσιμον ἱστορικῶς θεωρεῖται παρὰ πάντων ὡς ψυχολογικὸν μνημεῖον ἀξίας ἀνεκτιμήτου.

Εἰς ταύτην πιθανῶς ἀποβλέπων δὲν ἀπηξιώσεν ὁ πολλὸς Φαβρίκιος νὰ καταβάλλῃ πρὸς συλλογὴν, παράθεσιν καὶ διασάφισιν διὰ κριτικῶν σημειώσεων τοῦ κειμένου τῶν Ἀποκρύφων, ὅσον τοῦλάχιστον ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Λατινικῆς Βιβλιοθήκης τοῦ ὄγκου ἐργασίας. Ἀλλὰ καὶ τοσοῦτος ἦτο τοῦ ἀγαθοῦ λογίου ὁ ῥόθος μὴ θεωρηθῆ ὑπὸ τῶν σεμνοτύφων Γερμανῶν θεολόγων ὡς εὐπίστος ἢ εὐνοϊκῶς διακείμενος πρὸς τὰς δεισιδαίμονας τῆς ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας παραδόσεις, ὥστε ἐθεώρησε πρέπον νὰ εἰδοποιήσῃ μετὰ κἄπως κωμικῆς σοβαρότητος τὸν ἀναγνώστην: «ὅτι οὐδόλως πιστεύει εἰς τοὺς μύθους, τοὺς ὁποίους συνέλεξε καὶ δημοσιεύει, ὅπως καταστήσῃ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν εὐχερεστέραν». Αὕτη ὅμως ἦτο καὶ περιττή, ἀφοῦ οὔτε ὑπὸ τῆς Ῥώμης οὔτε, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ὑπὸ τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἐθεωρήθη ποτὲ ἡ πίστις εἰς τὰ ἱστορήματα ταῦτα ὡς ὑποχρεωτικῆ. Ἀξία ἀπ' ἐναντίας σημειώσεως φαίνεται ἡ ὑπερβολὴ κριτικῆς ἀμεροληψίας, ἣν ἐπιδεικνύουσι καὶ οἱ εὐσεβέστατοι τῶν σημερινῶν θεολόγων περὶ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἱστορικοῦ κύρους τῶν ἀποκρύφων, λαλοῦντες πλειστάκις περὶ τούτων ὡς περὶ δημοδῶν παραδόσεων, δυνάμενων νὰ ἐξομοιωθῶσι πρὸς τὰς ἡρωϊκὰς τῶν Ἑλλήνων ἢ τὰς ἱπποτι-

χειλος τὸ ἀπέραντον κράτος, ὀχοῦμενοι καθ' ὅδον διὰ τῶν ὅσα ἕκαστος τῶν μεταλεγόντων προσέθετεν ἐκπορευόμενα ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ καρδίας, καὶ μεταβαλλόμενοι βαθμηδὸν ἀπὸ λόγων ἐνὸς ἀνθρώπου εἰς πιστὴν ἀπήχησιν τῶν αἰσθημάτων ὀλοκλήρου τῆς ὑπογείου ἀδελφότητος. Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἀρχὴ τῆς χριστιανικῆς ῥητορείας. Ἄν δὲ πάλιν συνέβαινε τολμηρότερός τις κῆρυξ τῆς νέας πίστεως νὰ σταυρωθῆ ἢ καλὴ τις παρθένος νὰ ἐκτεθῆ εἰς τὰ θηρία, ἢ ἀφήγησις τοῦ μαρτυρίου αὐτῶν ἐπ' ἐλάχιστον μόνον χρόνον περιωρίζετο εἰς τὴν ξηρὰν ἔκθεσιν τῶν ὅσα πράγματι συνέβησαν, ἀλλὰ καλλωπιζομένη ἀπαύστως διὰ παντοίων θαυμαστῶν ἐπεισοδίων μετεβάλλετο μετ' ὀλίγον, οὐχὶ ἐκ προθέσεως ἀλλ' ἐξ ἀσυνειδήτου τῆς φαντασίας πτερυγίσματος, εἰς τέλειον συναξάριον.

Τὴν ἀρχαίαν περὶ Ὀμήρου παράδοσιν, περιτρέχοντος ὡς ἐπαίτου τὰς ἑλληνικὰς πόλεις, δύναται τις ἴσως νὰ ἐρμηνεύσῃ ὡς μεταφοράν, σημαίνουσαν ὅτι συνετέλεσεν ὀλοκλήρως ἢ τότε Ἑλλάς εἰς τὴν τελείωσιν τοῦ ἔργου διὰ τῆς παροχῆς εἰς τὸν ποιητὴν, οὐχὶ τεμαχίων ἄρτου, ἀλλ' ἰδεῶν, εἰκόνων καὶ αἰσθημάτων. Τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἐνισχύει ἡ διακρίνουσα τὰ δύο ἐπι μοναδικῆ ἀκριβείας περὶ τὴν ἐξεικόνισιν παντοίων καὶ ὅλων ἀντιθέτων χαρακτήρων. Ὁ εἰς ταύτην προσέχων δυσκολεύεται νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἠδυνήθη μία μόνη ἀνθρωπίνη καρδιά νὰ περιλάβῃ πάντα ὅσα μόνος ὁ αἰσθανθεὶς αὐτὰ δύναται τόσον ζωηρῶς καὶ ἀκριβῶς νὰ παραστήσῃ. Τοιαύτη ἐν τῇ ποικιλίᾳ ἀκριβείας εἶναι ποιητικὸν χάρισμα, ἢ μάλλον ψυχολογικὸν φαινόμενον, τὸ ὅποσον οὐδέποτε ἄλλοτε παρετηρήθη, οὐδὲ παρ' αὐτοῖς τοῖς δραματικοῖς ποιηταῖς τῆς ἀρχαιότητος ἢ τῆς ἐσπερίας. Τὰ πρόσωπα τοῦ Εὐρύπιδου, τοῦ Κορνηλίου, τοῦ Σχίλλερ καὶ αὐτοῦ τοῦ Σαιξπηρίου, ὅσον καὶ ἂν παρίστανται διάφορα πράττοντα καὶ λέγοντα, συνδέονται ἐν τούτοις καὶ διὰ τινος συγγενείας πρὸς ἄλληλα ἢ μάλλον πρὸς τὸν ποιητὴν, στερούμενα τῆς τελείας ἐκεῖνης αὐθυπαροξίας, ἧτις διακρίνει μόνον τὰ ὀμηρικά. Τοῦτο φαίνεται συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς γνώμης τῶν θεωρούντων τὰ ἐπι ταῦτα ὡς προῖον ποιητικῶν ἐράνων τοῦ ὅλου ἑλληνισμοῦ ἢ, τοῦλάχιστον, ὅτι δὲν ἦσαν ἐξ ἀρχῆς οὕτω τέλεια, ἀλλὰ κατὰ πολὺ ἐπλουτίσθησαν καὶ ἐτελειοποιήθησαν, κατὰ τὴν μακρὰν αὐτῶν ἀνά τὰς ἑλληνικὰς χώρας περιφοράν. Καὶ δύσκολον μὲν βεβαίως εἶναι νὰ ὀρισθῆ τῆς τοιαύτης συνεργασίας ὁ τρόπος, πιθανώτατον ὁμῶς φαίνεται, ὅτι ἰστοροῦντες οἱ πρεσβῦται τὰ κατὰ τὸν βασιλεῖα τοῦ Πύλου ἐπρόσθετον διδάγματα τῆς ἰδίας πείρας ἐκ τοῦ Νέστορος τὴν γεροντικὴν σοφίαν ὅτι πολλὰς ἀνέμιξεν εἰς τὴν μῆνιν τοῦ Ἀχιλλέως ὑπαγορεύσεις τοῦ ἰδίου ψυχικοῦ ἀναβρασμοῦ ἢ φιλόμαχος τῆς ἡρωϊκῆς Ἑλ-

λάδος νεότης καί, πολὺ μάλλον, τῆς καρδίας τῶν τοὺς πόθους ἢ τὸν σπαραγμὸν αἱ παρθένοι καὶ αἱ σύζυγοι, αἱ μεταλέγουσαι πῶς συνήντησεν ὁ Ὀδυσσεὺς παρὰ τὴν βρούσιν τὴν Ναυσικῆν ἢ πῶς ἀπεχωρίσθη ὁ Ἐκτωρ ἀπὸ τῆς Ἀνδρομάχης. Κατὰ τοιοῦτον ἀκριβῶς τρόπον μετεπειοῦντο εἰς δημῶδεις ἐποποιίας τῶν χριστιανικῶν ἄθλων αἱ ἀφηγήσεις, ἢ δὲ ἑλλειψις μέτρου καθίστα πᾶσαν προσθήκην καὶ μετάπλασιν πολὺ εὐχερεστέραν. Τὰ ἔχνη τῆς τοιαύτης αὐτῶν καταγωγῆς ἀπομένουσιν ἀκόμη εὐδιάκριτα, πρὸ πάντων δὲ τὰ τῆς γυναικειᾶς ἐπιδράσεως ἢ καὶ συνεργασίας. Οὕτω λ.χ. ἱστορικῶς μὲν βέβαιον καὶ ἀναντίρρητον εἶναι ὅτι ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ διωγμοῦ κατεδικάζοντο καὶ γυναῖκες εἰς τὰ θηρία ἄλλ' ὅταν ἀναγινώσκωμεν ὅτι, καθ' ἣν στιγμήν ἀφροεῖτο ὁ πέπλος καὶ ἐσχίζετο ὁ χιτῶν τῆς καταδικῆς, ἐνῶ ἐχύνετο ἐπὶ τῶν ὤμων ἡ λυτὴ κόμη καὶ ἔθαφε τὴν παρειὰν αὐτῆς τῆς αἰσχύνης ἢ πορφύρα, ἢ ἐκ τῆς θέας τοῦ γυμνοῦ κάλλους τῆς παρθένου ἐντύπωσις τοῦ πλήθους ὑπῆρξε τοιαύτη, ὥστε ἐνὶ στόματι ἀνέκραξε: «Πόσον εἶναι ὠραία!» καί, ἀντὶ νὰ τὴν σπαράξωσιν, ἔλειχον ὡς σκύλακες τοὺς πόδας τῆς οἱ λέοντες ἡμερωθέντες, δυνάμεθα εὐλόγως ν' ἀποδώσωμεν τὴν περιγραφὴν ταύτην εἰς τὴν φαντασίαν νεαροῦ διακόνου, θερμαινομένην οὐ μόνον ὑπὸ τῆς πίστεως, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς ἡλικίας. Τὸ οὕτω διασκευασθὲν ἱστόρημα μετελέγετο τὸ ἐσπέρας μετὰ τὸ δεῖπνον ἐνώπιον γυναικῶν καὶ κορασιδῶν. Πρὸς ἐκτίμησιν δὲ τῆς ἐπιδράσεως τῶν τοιοῦτων διηγήσεων ἐπὶ τοῦ πνεύματος αὐτῶν ἀρκεῖ νὰ ἐνθυμηθῶμεν, ὅτι κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας ὁ πόθος μαρτυρίου ἐπεκράτει καὶ μετεδίδετο οὕτως εἰπεινὴ ἐπιδημικῶς. Αἱ τότε χριστιαναὶ κόραι ὠνειρεύοντο νὰ σπαρχθῶσιν ἐν ἀμφιθεάτρῳ, ὅπως αἱ σημεριναὶ νὰ διαπρέψωσιν ἐν αἰθούσῃ χοροῦ. Καὶ οὕτως ὅμως ἀδύνατον ἦτον ν' ἀποβάλοι τελεῖως τὴν φυλετικὴν αὐτῶν φιλαρέσκειαν καὶ κενοδοξίαν. Πᾶσαι μὲν ἦσαν πρόθυμοι ν' ἀποθάνωσιν ὑπὲρ τῆς πίστεως αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκάστη ἐπόθει ἄθλησιν διακρινομένην διὰ θαύματός τινος ἐξαιρετικοῦ, ἀνοιγμα τοῦ οὐρανοῦ πρὸς ὑποδοχὴν τῆς ἀφιπταμένης αὐτῆς ψυχῆς, βροχὴν ἀνθέων ἐπὶ τῆς κονίστρας, μεταμόρφωσιν τῶν δακρύων τῆς εἰς μαργαρίτας, ἀγγέλους δροσίζοντας αὐτὴν διὰ τῶν πτερυγῶν ἢ, ἀντὶ τῆς δυσοσμίας τῆς καιομένης σαρκός, ἀνάδοσιν ἐκ τῆς μαρτυρικῆς πυρᾶς ἀρώματος οὐρανοῦ. Οὐδ' εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρήσῃ τὰς τοιαύτας ἀξιώσεις ὑπερβολικὰς ὁ ἔχων ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ πρὶν οἰκιακὸν καὶ ἀφανῆ βίον διάγουσαι γυναῖκες, αἱ θεωρούμεναι παρὰ τῶν ἀρχαίων ὡς ἀπλὰ ὄργανα ἠδονῆς ἢ μηχαναὶ ὑφαντικῆς, οὐ μόνον μετέχουσι τοῦ ἀνακαινίζοντος τὴν οἰκουμένην ἔργου, ἀλλὰ καὶ πολυλάκις πρωταγωνιστοῦσι. Μετὰ πολὺ μεγαλειτέρας τῆς τῶν ἀνδρῶν προθυμίας καὶ ἀφοβίας πα

ρέχουτιν ἄστυλον εἰς τοὺς διωκομένους κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου, οὐδὲ διστάζουσι νὰ διανύσωσιν ἐν ὥρᾳ νυκτὸς καὶ χειμῶνος μακρὰν ὁδόν, ὅπως κομίσωσιν αὐτοῖς τροφήν εἰς δυσπρόσιτα σπήλαια καὶ δάση. Ὅσοις τούτων δὲν κατώρθωνον νὰ σώσωσι παρηκολούθουν ἐνθαρρύνουσαι καὶ παρηγορούσαι εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, καὶ πάλιν ἐπέστρεφον ἐκεῖ τὴν νύκτα, ὅπως συλλέξωσι καὶ εὐσεβῶς ἐνταφιάσωσι τὰ ἱερὰ ἀποφάγια τοῦ παρατεθέντος εἰς τὸ θηρία συμποσίου. Ἡ θέα τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ σπαραγμοῦ, ἀντὶ νὰ τὰς φοβίῃ, τοσοῦτον ἐξήπτε τὸν ζῆλον αὐτῶν, ὥστε ὑβρίζον ἐπιστρέφουσαι ἐκ τοῦ ἀμφιθεάτρου τοὺς θεούς, ἔρριπτον πέτραις κατὰ τῶν βωμῶν ἢ ἐπτυσον εἰς τὰς χύτρας, ὅπου ἔβραζον τὰ ἐξ εἰδωλοθύτου κρέατος δειπνα. Προσαγόμεναι παράπλευροι τῶν ἀνδρῶν εἰς τὰ πραιτώρια κατέπληττον τοὺς δικαστὰς διὰ τῆς τόλμης τῶν ἀπαντήσεων καὶ τοῦ ἀφόβου ἀντικρυσμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως φοβερᾶς ποινῆς. Οὐδὲ δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ταῦτα ὡς συναξαριστῶν ἐφευρέσεις ἢ, ὡς καθ' ἑαυτὰ ἀπίθανα νὰ τὰ παρίδωμεν, ἀφοῦ πλεισταίαις στηριζονται εἰς ἐθνικῶν συγγραφῶν μαρτυρίας καὶ πρόχειρα παραδείγματα ὁμοίας ψυχικῆς διαθέσεως παρέχουσι αἱ σύγχρονοι τῆς μητρὸς ἢ τῆς μάμμης ἡμῶν ἠρωίδες τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τοῦ Σουλίου, αἱ παρωδουσαι ἐν ταῖς εἰρκταῖς τὴν ἀνάβασιν τῆς ἐπιούσης εἰς τὴν λαιμητόμον ἢ χορεύουσαι παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ βραχίονος, εἰς τὸ ὅποιον ἔμελλον μετ' ὀλίγον νὰ κρημνισθῶσιν.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

Ε. Μ. Δ. ΡΟΪΔΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

ΑΓΓΛΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ὅταν ἐπεβιάσθην ἐπὶ τοῦ Κάστελ Κλίφφορντ δι' Αὐστραλίαν, ἐπήγαίνα, καθὼς οἱ νέοι εἰς τὰ παιδικὰ μυθιστορήματα, διὰ νὰ ζητήσω τύχην.

Ἦτο κωμικὸν τὸ πρᾶγμα διὰ κόρην, ἀλλ' ἤμην μόνη εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἡ προσδοκία νὰ γείνω παιδαγωγὸς ἢ ἀναγνώστρια καμμιας λαίδης, τὸ μόνον ὅπερ ἠδυνάμην νὰ γείνω ἐν Ἀγγλίᾳ, μ' ἔφερον εἰς ἀπελπισίαν.

Ἐκεῖ εἰς τὸν Νέον Κόσμον, εἶπα κατ' ἑμαυτήν, ἠδυνάμην νὰ ἐργασθῶ διὰ νὰ κάμω τὴν τύχην μου.

Ἦδυνάμην ἴσως, μὲ ὅσα χοήματα εἶχα, ν' ἀγοράσω ἐκεῖ μικρὸν ἀγρὸν καὶ νὰ τὸν καλλιεργῶ· εἶχα ἱκανότητα διὰ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐργασίας, ἐπίστευα, καὶ τῇ βοήθειᾳ ὀλίγων ἐργατῶν ἠδυνάμην ν' ἀποκτήσω καλλίστην ἔπαυλιν, ὠραία κτήνη καὶ ἐκλεκτοὺς καρπούς, καὶ νὰ ζήσω ἀκμαία ἐν μέσῳ τῶν χλοερῶν τοπίων μέχρι τῆς τελευταίας τῶν ἡμερῶν μου.

Παραδόξως δέ, ἡ ἰδέα ὅτι ἔμελλα ἴσως νὰ ὑπανδρευθῶ ποτὲ δὲν ἤλθεν εἰς τὸν νοῦν μου.

Εἰκοσιπενταετίς ἤδη, ἐθεώρησα ἑμαυτὴν «ἀποκατεστημένην», κ' ἐπῆρα τὴν ἀπόφασίν μου.

Συνήθως, ὅταν ταξιδεύῃ τις μὲ πλοῖον, κάμνει εὐκόλους γνωριμίας μὲ τινὰς τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν, καὶ ὁ πλοίαρχος, βλέπων με μόνην, μ' ἐσύστησεν εἰς πλείστους.

Εἰς τούτων ἦτο ὁ ἐξ Αὐστραλίας κ: Τέσστερ, ὅστις πολὺ μοῦ ἤρσεν.

Ἦτο τεσσαρχοντούτης, καλοφορεμένος καὶ εὐμορφος.

Κάπως μ' ἔφερον εἰς θέσιν νὰ ὁμιλήσω περὶ τῶν σχεδίων μου, τὰ ὅποια ὠνόμασε πολὺ «εὐαίσητα», καὶ εἶτα μοῦ διηγήθη τὴν ἰδίαν του ἱστορίαν.

Ἦτο πτωχὸν παιδίον, τοῦ ὁποῦ ἡ χήρα μήτηρ πολὺ ἐδυσκολεύετο νὰ πορισθῇ ἄρτον διὰ τὰ ὄρφανά της. Τώρα ἦτο βιομήχανος, καὶ τὸ ὄνομά του ἦτο γνωστὸν εἰς ὅλην τὴν Βικτωρίαν.

Ἦτο ὀλίγον τι ὑπερήφανος διὰ τὴν ἐπιτυχίαν του, καὶ μοῦ ἐφαίνετο ὅτι εἶχε δίκαιον νὰ εἶνε.

Ἐὰν ἐπεθύμουν νὰ ζήσω εἰς τὸ μέρος τῆς χώρας ὅπου αὐτὸς κατόκει, μοῦ εἶπε, θὰ ἠδύνατο νὰ μοῦ δώσῃ πολλὰς πολυτίμους πληροφορίας, καὶ πολλῆς δαπάνης καὶ ταραχῆς νὰ μὲ ἀπαλλάξῃ.

Ἦτο πολὺ εὐάρεστον νὰ ἔχω τινά, μεθ' οὗ νὰ συνομιλῶ περὶ τῶν σχεδίων μου, καὶ ὅστις νὰ μὴ θεωρῇ ἀλλόκοτον πρᾶγμα τὸ νὰ βλέπῃ γυναῖκα ἀποδομένην εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου, ὡς θὰ ἔπραττεν ἐνεργητικὸς ἀνὴρ.

Ὡ, αὐτὰ τὰ σχέδια! Ποῦ νὰ ἤξευρα ὅτι ποτὲ δὲν ἔμελλα ν' ἀποπειραθῶ ὅπως τὰ πραγματοποιήσω!

Μετὰ τὰς ἡμέρας τοῦ λαμπροῦ ἡλίου, μετὰ τὰς νύκτας τὰς σεληνοφότους ἢ ἀστροφεγγεῖς, ἤλθε βροεῖα ὀμίχλη. Μίαν ἐσπέραν εὐρέθημεν τυλιγμένοι ἐν αὐτῇ, κ' ἐφαίνετο τόσον πυκνὴ καὶ ψηλαφητὴ, ὡς ἐὰν ἦτο ὑγρὰ μαλλίνη χλαῖνα· οὐδὲ εἰς ἐπιθάτης ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Ἐν τῷ θαλάμῳ ἤμεθα ὅλοι μᾶλλον ἄφωτοι, καὶ μόνον ἓνα ἢ δύο ἀνθρώπους ἤκουσα νὰ λέγουν ὅτι ἐπλέαμεν ἐν μεγάλῃ ταχύτητι διὰ τοιοῦτον καιρὸν, ὅποτε ἄλλο τι ἀτμόπλοιον δὲν δύναται νὰ γείνη ὁρατὸν πρὶν πέσῃ ἐπάνω μας.

Ἄλλὰ νομίζω ὅτι κανεὶς ἀπὸ ἡμᾶς δὲν ἠσθάνθη τρόμον ἐωσὺ ἔξαφνα ἠκούσθη φοβερὸς ροῖθδος, ὅστις ἤχητεν ὡς ἐὰν ἤλθεν ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου.

Ἦτο ἡ ὄξεια φωνὴ τῶν συρίγγων, φοβερὸς δούπος καὶ ἰαχὴ συγκρούσεως καὶ οἱ τόνοι πολλῶν φωνῶν. Ὅτι εἶχε προφητευθῆ συνῆθη· καὶ δὲν δύναμαι νὰ σᾶς εἶπω τίποτε περισσότερον περὶ τοῦ συμβεβηκότος, εἰμὴ ὅτι μετ' ὀλίγον εἰ-